

Spis treści

Wprowadzenie.....	9
-------------------	---

Część I

O automatyzmach i bezrefleksyjności w przetwarzaniu informacji i wywieraniu wpływu.....	13
1. Natura automatyzmów	15
Kryteria procesów automatycznych	15
O procesach kontroli.....	18
Kontrola psychologiczna nad otoczeniem	18
Kontrola mentalna.....	19
Kontrola i automatyzm.....	20
Relacje między procesami kontrolowanymi a automatycznymi	22
Procesy automatyczne i kontrolowane w zachowaniach ukierunkowanych na cel..	24
Przejawy automatyzmów i konteksty występowania	26
Procesy pierwotnie automatyczne	27
Automatyzmy i poznanie społeczne.....	28
Automatyzm w przekazie i odbiorze sygnałów niewerbalnych.....	28
Neurokognitywistyka o poznaniu społecznym.....	30
Procesy pierwotnie i wtórnie automatyczne w reakcjach afektywno- -emocjonalnych	32
Automatyzm umysłu emocjonalnego.....	32
Marker somatyczny jako proces wtórnie automatyczny	34
O nieświadomym afekcie	36
Nieświadomy wpływ nastrojów i emocji na nasze oceny i decyzje.....	39
Nabywanie wprawy, czyli automatyzacja, jej pożytki i koszty	40

2. Refleksyjność vs. bezrefleksyjność w przetwarzaniu informacji	45
Wrażliwość na kontekst i zmiana znaczeń jako przejaw refleksyjności	46
Poziomy i punkty widzenia a refleksyjność	48
Przejawy bezrefleksyjności	51
Relacja między bezrefleksyjnością a automatyzmem	53
3. Procesy automatyczne i bezrefleksyjność a wpływ społeczny	57
O wpływie społecznym	57
Wpływ społeczny oparty na automatycznym przetwarzaniu informacji lub automatycznej aktywizacji pewnych tendencji zachowania	59
Mimikra: efekt kameleona	59
O zasadzie kontrastu oraz regule niedostępności	64
Automatyzm w reagowaniu posłuszeństwem wobec autorytetu	65
Biologiczne źródła automatycznego posłuszeństwa	65
Dlaczego ludzie są posłuszni	67
Techniki wpływu a bezrefleksyjność odbiorcy	69
Cialdini w pułapce konsekwencji	69
„Huśtawka emocjonalna”	72
Automatyzm i bezrefleksyjność w sekwencyjnych technikach wpływu społecznego	74
„Stopa w drzwiach”	74
„Drzwi zatrzaśnięte przed nosem”	76
„Niska piłka”	78
Podsumowanie	79

Część II

Automatyzmy i bezrefleksyjność w wybranych wzorcach lingwistycznych

(negacja, metafory, wieloznaczności, presupozycje)	81
---	-----------

4. Automatyzmy w przetwarzaniu języka i komunikacji werbalnej	83
Automatyzmy w kontekście kompetencji językowej i komunikacyjnej	83
Automatyzmy w kontekście poprzedzania semantycznego oraz przetwarzania afektywnych właściwości słów	85
5. Automatyzmy w przetwarzaniu negacji	89
Konteksty użycia negacji w codziennej komunikacji	89
Czy przetwarzanie negacji wymaga procesów kontrolowanych?	90
Automatyzm w kontekście negacji „przynazwowej”	92
Badania w paradygmacie BFP (<i>Bona Fide Pipeline</i>)	92

Badania w paradygmacie AMP (<i>Affect Misattribution Procedure</i>)	97
Czy trening negowania stereotypów obniża automatyczną aktywację stereotypowych skojarzeń?	99
Paradoksy prób umysłowej kontroli	101
Dyrektywy zaprzeczone i paradoksalne skutki ich stosowania	104
Automatyzm reakcji na zaprzeczone polecenie	105
Eksperyment „komiksowy”	107
Zaprzeczone polecenia w kontekście zadania Stroopa	110
6. Refleksyjność i automatyzmy w kontekście wieloznaczności i języka figuratywnego	117
Wprowadzenie: miejsce niejednoznaczności w naszym funkcjonowaniu	117
O znakach, oznakach i znaczeniu	117
Niejednoznaczność ludzkich zachowań	120
Humor a wieloznaczność	121
Wieloznaczność językowa w przekazie reklamowym	122
Przekaz niedosłowny: komunikacja metaforyczna w kontekście stanów refleksyjności i procesów automatycznych	124
O przekazach niedosłownych	125
Metafory	126
Charakterystyka różnych rodzajów metafor	126
Metafory proste, pojęcia metaforyczne i przenośnie	126
Metafory narracyjne	129
Refleksyjność w kontekście komunikacji metaforycznej	130
Refleksyjność warunkiem rozumienia metafory	130
Refleksyjne tworzenie i wykorzystanie metafor w komunikacji perswazyjnej i kształtowaniu doświadczeń	132
Automatyzm w przetwarzaniu metafor	133
Jak odbieramy znaczenie metaforyczne?	133
Automatyczny związek metafor z podstawowymi doświadczeniami sensoryczno-motorycznymi	136
Automatyzm przetwarzania wieloznaczności leksykalnej	140
Rodzaje wieloznaczności leksykalnej: homonimia i polisemia	140
Paradygmaty w badaniach homonimii, efekt ułatwienia i utrudnienia wykonywania zadań	142
Modele sekwencyjnego dostępu do znaczeń homonimów	144
Procesy automatyczne w kontekście przetwarzania wieloznaczności leksykalnej: model dostępu wyczerpującego	145
Modele interakcyjne przetwarzania wieloznaczności leksykalnej	147
7. Presupozycje	151
„Tło” wiedzy jako warunek rozumienia przekazów werbalnych	151
Stwierdzenia pośrednie	153
Rodzaje presupozycji	155
Badania dotyczące presupozycji i implikacji	157

Presupozycje w kontekście wymiany informacji	158
Struktura tematyczna: kontrakt „stare – nowe” oraz temat vs. remat.....	158
Czy informacja zawarta w presupozycji jest automatycznie przyjmowana jako prawdziwa?.....	160
Jak przyjmujemy informację presuponowaną w pytaniach?	161
Rola presupozycji w oszacowaniach różnych wielkości	166
Presupozycje w kontekście efektu dezinformacji.....	168
Automatyzm i bezrefleksyjność przetwarzania presupozycji w kontekście zabiegów perswazyjnych i wywierania wpływu	171
Presupozycje w reklamie i terapii	171
Czy refleksyjność „uodparnia” na działanie presupozycji?.....	174
Zakończenie	177
Bibliografia	183
Indeks osobowy.....	197
Indeks rzeczowy	201